

Manual de curs

**Instruire în vederea exploatării și administrării
noilor soluții digitale implementate în cadrul
proiectului "Servicii electronice extinse pentru
Municipiul Arad" cod SIPOCA 1216/MySMIS 155162**

**DEZVOLTARE DURABILA
SI EGALITATE DE SANSE**

– pentru toti participantii la instruirii -

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Cuprins

Definiții și accepțiuni ale conceptului de dezvoltare durabilă	3
1.1 Conștientizarea efectelor acțiunilor omului asupra mediului, securității și sănătății.....	6
1.1.1 Economie circulară	8
1.1.2 Agenda 2030 a ONU privind dezvoltarea durabilă	11
1.2 Inovare deschisă și sustenabilitatea comunităților inteligente	13
1.2.1 Comunități inteligente	14
1.2.2 Dezvoltarea durabilă	15
1.2.3 Obligațiuni de impact social	16
1.2.4 Sisteme financiare locale	16
1.3 Concluzii.....	18
2 Egalitate de șanse și de gen, nediscriminare și acceptarea diversității	21
2.1 Clarificări concept.....	21
2.2 Exemple:	24
2.3 Legislație națională.....	25
2.4 Concluzii.....	26
3 Bibliografie.....	27

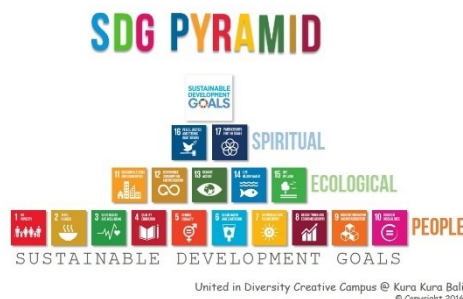
*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

www.poca.ro

Definiții și accepțiuni ale conceptului de dezvoltare durabilă

Conceptul de **dezvoltare durabilă** desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică, al căror fundament îl reprezintă în primul rând asigurarea unui echilibru între aceste sisteme socio-economice și elementele capitalului natural.

Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cu siguranță cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul "Viitorul nostru comun", cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland: "dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi".

Această definiție a "dezvoltării durabile" a fost, într-adevăr, acceptată la toate nivelurile dar nu ne spune prea multe. Renumitul om de știință Fritjof Capra a propus astfel următoarea operaționalizare: Cheia pentru o definiție funcțională a durabilității ecologice este înțelegerea faptului că nu trebuie să constituim de la zero comunități umane durabile, ci că le putem croi după modelul ecosistemelor din natură, care sunt, în fond, comunități durabile de plante animale și microorganisme.

Dezvoltarea durabilă urmărește și încearcă să găsească un cadru teoretic stabil pentru luarea deciziilor în orice situație în care se regăsește un raport de tipul om/mediu, fie ca e vorba de mediu înconjurător, economic sau social. Deși inițial dezvoltarea durabilă s-a vrut a fi o soluție la criza ecologică determinată de intensa exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului și caută în primul rând prezervarea calității mediului înconjurător, în prezent conceptul s-a extins asupra calității vieții în complexitatea sa, și sub aspect economic și social. Obiect al dezvoltării durabile este acum și preocuparea pentru dreptate și echitate între state, nu numai între generații.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Conceptul a fost legat inițial de problemele de mediu și de criza resurselor naturale, în special a celor legate de energie de acum 30 de ani. Termenul însuși este foarte tânăr și s-a impus în vara lui 1992, după Conferința privind mediul și dezvoltarea, organizată de Națiunile Unite la Rio de Janeiro.

Durabilitatea pleacă de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse. Sănătatea, siguranța socială și stabilitatea economică a societății sunt esențiale în definirea calității vieții. Discuțiile de la care s-a ajuns la dezvoltarea durabilă au pornit la începutul anilor 70. În 1972, Conferința privind Mediul care a avut loc la Stockholm a pus pentru prima dată în mod serios problema deteriorării mediului înconjurător în urma activităților umane, ceea ce pune în pericol însuși viitorul omenirii. Astfel, în 1983, își începe activitatea Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED), condusă de Gro Bruntland, după o rezoluție adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite. Doi ani mai târziu (în 1985), este descoperită gaura din stratul de ozon de deasupra Antarcticii și, prin Convenția de la Viena se încearcă găsirea unor soluții pentru reducerea consumului de substanțe care dăunează stratului protector de ozon care înconjoară planeta.

Totodată, Raportul admitea că dezvoltarea economică nu poate fi oprită, dar că strategiile trebuie schimbate astfel încât să se potrivească cu limitele ecologice oferite de mediul înconjurător și de resursele planetei. În finalul raportului, comisia susținea necesitatea organizării unei conferințe internaționale asupra dezvoltării durabile.

Astfel, în 1992, are loc la Rio de Janeiro „Summit-ul Pământului”, la care au participat reprezentanți din aproximativ 170 de state. În urma întâlnirii, au fost adoptate mai multe convenții, referitoare la schimbările de climă (reducerea emisiilor de metan și dioxid de carbon), diversitatea biologică (conservarea speciilor) și stoparea defrișărilor masive. De asemenea, s-a stabilit un plan de susținere a dezvoltării durabile, Agenda 21.

La 10 ani de la Conferința de la Rio, în 2002, a avut loc, la Johannesburg, Summitul privind dezvoltarea durabilă.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

În 12 decembrie 2015, Acordul de la Paris - tratat încheiat în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice reglementează măsurile de reducere a emisiilor de dioxid de carbon începând cu anul 2020. Acest plan ambițios a reprezentat un punct de cotitură în implementarea obiectivului de reducere a încălzirii globale.

Fiecare dintre noi, conștient sau nu, putem contribui la dezvoltarea durabilă. De fapt, putem spune că avem o gândire durabilă atunci când aruncăm deșeurile din plastic sau hârtie în locurile special amenajate.

La nivel industrial, lucrurile s-au mișcat mult mai repede. Astfel, multe fabrici folosesc deșeuri drept combustibil, iar în anumite localități se încearcă implementarea unor sisteme de încălzire casnică pe bază arderii deșeurilor. Companiile sunt primele care au conștientizat importanța economică (dar și ecologică) a recuperării și refolosirii deșeurilor.

Lester R. Brown a creat în 1974 „Worldwatch Institute” și este promotorul unor serii de studii, materializate în rapoartele anuale privind progresele pe calea structurării unei societăți durabile: Starea lumii” sau „Semne vitale”. Lester R. Brown atrage atenția, în lucrarea „Planul B 2.0” asupra conflictului dintre civilizația industrială și mediul ambiant și menționează două aspecte:

- tendința de epuizare a resurselor naturale de energie, de materii prime și de hrană, sau consumarea celor regenerabile într-un ritm superior capacității lor de regenerare și,
- deteriorarea fizică și poluarea factorilor de mediu: apa, aer, sol.

În acest context, el punctează importanța reciclării deșeurilor :„O societate durabilă este cea care își modelează sistemul economic și social astfel încât resursele naturale și sistemele de suport ale vieții să fie menținute”

Apariția conceptului de dezvoltare durabilă este considerată un posibil răspuns al

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

comunității științifice și chiar al oamenilor politici la soluționarea problemelor datorate dezvoltării rurale din a doua jumătate a secolului al XX-lea. Conceptul de dezvoltare durabilă se fundamentează pe următoarele principii: concordia dintre economie și mediul înconjurător; generalizarea dezvoltării durabile la spațiul mondoeconomic; cuprinderea în sistemul de dezvoltare durabilă a unui orizont de timp cât mai îndelungat. Dezvoltarea durabilă este o problemă de management și de cunoaștere complexă a realităților actuale din comunitățile rurale.

Un principiu de care trebuie să se țină cont în dezvoltarea durabilă este cel al subsidiarității, definit ca un principiu fundamental al deciziei sociale, prin care, conform teoriei lui Bellman din cercetarea operațională, se pot obține efecte decizionale maxime numai atunci când actul decizional se apropie de obiectul deciziei.

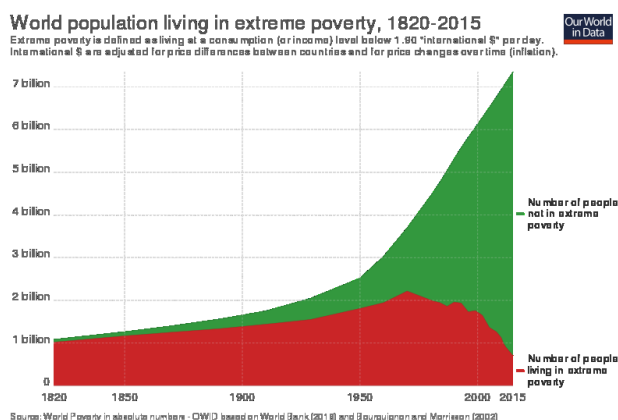
1.1 Conștientizarea efectelor acțiunilor omului asupra mediului, securității și sănătății

- *Reducerea consumării resurselor* : Resursele naturale se împart în 2 grupuri : cele care pot fi reînnoite (care pot fi înnoite în timp prin procese naturale : populația de pești, vegetația naturală sau cele nepuizabile ca energia solară) și cele care nu pot fi reînnoite (care se găsesc în depozite limitate ce nu pot fi înlocuite decât în lungi perioade de timp ca depozitele minerale sau combustibilul fosil).

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

- Intre 1950 si 1990 populația globului s-a dublat ajungând la 5,3 miliarde, 80% trăind in tari sărace sau aflate in curs de dezvoltare. Națiunile dezvoltate sunt vinovate totuși de marele consum de resurse naturale din cauza nivelului ridicat de viață. De exemplu, in 1992 americanul

obișnuit consuma tot atâta energie cat 27 de filipinezi sau 370 de etiopieni. Educația in acest sens si utilizarea conștientă a resurselor pot contribui la scăderea consumului lor. Reducerea cererii de lemn de mahon in Statele Unite si Japonia ar încetini distrugerea pădurilor tropicale.

- Între 1990 și 2015, populația globală a cunoscut o creștere exponențială, depășindu-se pragul de 7 miliarde locuitori. În același timp, procentul de populație care trăiește în sărăcie și sărăcie extremă a scăzut considerabil.
- *Protecția împotriva poluării:* Aceasta este una din obligațiile guvernelor. Ea include interzicerea sau limitarea folosirii pesticidelor si a altor materiale chimice, limitarea cantității de deșeuri menajere si a poluanților din aer, prevenirea producerii de materiale radioactive si restricționarea transportului de combustibil petrolier. Astfel daca guvernele ar impune dublarea grosimii containerelor transportoarelor de petrol multe din accidentele care au dus la afectarea faunei ar fi avut efecte mai reduse.
- *Reciclarea resurselor:* Hârtia, sticla, freonul, aluminiul, metalul, toate pot fi reciclate. Mai exista si posibilitatea pre reciclării care consta in fabricarea de ambalaje reciclabile sau refolosibile.
- *Protejarea resurselor:* Acestea sunt cel mai bine protejate în rezervații naturale

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

dar de asemenea guvernele pot interzice desfășurarea de activități economice în anumite zone care au atât valoare ecologică cât și estetică sau recreativă.

Anul 2019 a venit cu o decizie în premieră a Comisiei Europene, confirmată de Parlamentul European, care interzice utilizarea produselor din plastic de unică folosință începând cu anul 2021, impune obligativitatea reciclării a 90% din materialele plastice până în anul 2029 și aplicarea mai strictă a principiului „Poluatorul Plătește” în ceea ce privește materialele plastice.

Statele membre vor trebui să atingă un obiectiv de colectare de 90% pentru sticle din plastic până în 2029 și un obiectiv de 25% de conținut reciclat pentru sticlele de plastic până cel târziu 2025, ce va crește până la 30% în 2030.

Mai mult, textul consolidează principiul „poluatorul plătește”, mai ales pentru tutun, prin introducerea răspunderii extinse a producătorilor. Acest concept se va aplica și în cazul echipamentelor de pescuit pentru a se asigura că producătorii, nu pescarii, sunt cei care preiau costurile colectării năvoadelor pierdute în ape.

Reglementările prevăd de asemenea obligativitatea etichetării cu privire la impactul negativ asupra mediului al aruncării pe stradă a filtrelor de țigări de plastic, precum și a paharelor de plastic sau a șervețelelor umede.

1.1.1 Economie circulară ¹

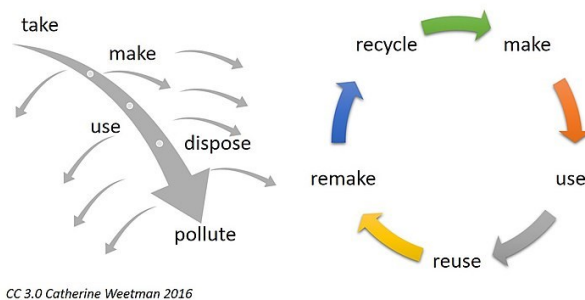
În Economia Circulară, valoarea produselor și materialelor este maximizată. Irosirea și utilizarea resurselor sunt minimizate, iar când un produs ajunge la finalul vieții, este reutilizat pentru a crea valoare viitoare. Astfel se creează beneficii economice, prin inovare, creștere și creare de locuri de muncă. Un sistem de economie circulară dezvoltă sustenabilitatea și competitivitatea economică pe termen lung prin:

¹ https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Linear_versus_circular.jpg

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

- Conservarea resurselor, în principal a celor extrem de limitate sau care au prețuri fluctuante
- Reducerea costurilor
- Dezvoltarea de noi oportunități de afaceri, în principal bazate pe inovare, eficiență, produse și servicii ecologice sau curate
- Crearea de locuri de muncă la nivel local
- Crearea de oportunități pentru coeziune și integrare socială

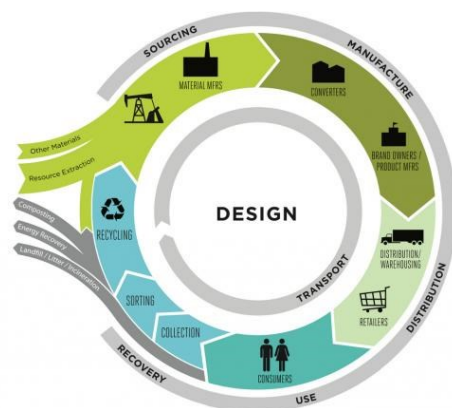

În 2015, Comisia Europeană a adoptat un Plan de Acțiune menit să accelereze tranziția Europei spre economie circulară, și să promoveze creșterea economică și generarea de locuri de muncă, în contextul păstrării sau creșterii competitivității la nivel global. Planul de Acțiune vizează toate aspectele ciclului de viață al unui produs, din etapa de producție, consum, managementul deșeurilor și utilizarea ca materii prime secundare. Au fost identificate și sectoarele prioritare unde tranziția se dorește a fi accelerată: mase plastice, deșeuri, materii prime critice, materiale de construcție, biomasă și produse bio). Antreprenorii care încep o activitate eco-friendly sau circulară au, la nivel comunitar, oportunități de dezvoltare deosebite, sprijinite de Fondul European Structural și de Investiții, Orizont 2020, Fondul European pentru Investiții Strategice și programul Life.

Planul presupune implicarea statelor membre, a regiunilor și orașelor, a mediului de afaceri, organizațiilor de cercetare, cetățenilor și altor actori potențial implicați în economia circulară.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Măsurile propuse vizează designul, procesul de producție, consumul, obținerea de materii prime secundare și, în principal inovarea și investițiile.²

Cercetarea și inovarea sunt cheia pentru trecerea la o economie circulară și creșterea competitivității economiei europene. Investiții publice și private sunt necesare pentru a face lucrurile să se întâmple. La nivel European, IMM-urile și întreprinderile sociale joacă un rol important în reciclare, reparare și inovare.

Spre deosebire de economia clasică, unde resursele sunt culese, utilizate și distruse, în conceptul circular, acestea sunt reciclate sau reutilizate în alte scopuri, în principal datorită design-ului inițial.³

² https://ec.europa.eu/growth/industry/sustainability/circular-economy_en

³ <http://www.sandbirech.com/10-things-you-need-to-know-about-the-circular-economy/>

1.1.2 Agenda 2030 a ONU privind dezvoltarea durabilă

OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Organizația Națiunilor Unite a identificat 17 obiective de atins în orizontul de timp 2030, obiective globale ambițioase care vizează combaterea sărăciei extreme, a inegalităților, in justiției, precum și protejarea planetei. **Conceptul de ODD s-a născut la Conferința Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio+20), în 2012. ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declarației Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reuniau în 2000 în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți.**

Cele 17 obiective vizează:

1. **Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2. **Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. **Sănătate și bunăstare** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4. **Educație de calitate** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

- oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. **Egalitate de gen** – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
 6. **Apă curată și sanitație** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
 7. **Energie curată și la prețuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
 8. **Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
 9. **Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
 10. **Inegalități reduse** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
 11. **Orașe și comunități durabile** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
 12. **Consum și producție responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
 13. **Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
 14. **Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
 15. **Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
 16. **Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

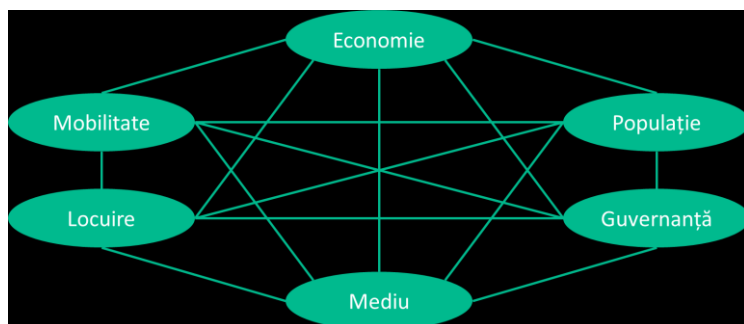
crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Contextul european, ușor diferit și pozitiv propune 10 priorități, care sunt în concordanță cu ODD:

- Locuri de muncă, creștere economică și investiții
- Piață unică digital
- Uniunea energetică și combaterea schimbărilor climatice
- Piața internă mai profundă și mai echitabilă
- O uniune economică și monetară mai profundă și mai echitabilă
- O politică comercială echilibrată și progresivă care să valorifice oportunitățile oferite de globalizare
- Justiție și drepturi fundamentale – protejarea statului de drept și cooperare între sistemele judiciare
- Migrațiune
- Un actor mai puternic pe plan mondial
- Schimbări democratice

1.2 Inovare deschisă și sustenabilitatea comunităților inteligente

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Numeroase definiții și metodologii de lucru definesc orașele inteligente, din perspective tehnice, economice sau societale. Majoritatea metodologiilor privesc gradul de dezvoltare, eficiența, impactul tehnologiei sustenabilitate sau consum de resurse sau Percepția comunităților locale. Profesor Dr. Rudolf Giffinger și grupul său de cercetători European Smart Cities în cadrul Centrului de Științe Regionale al Universității Tehnice din Viena definește orașul inteligent ca acel oraș „performant în 6 domenii cheie ale dezvoltării urbane, construit ca o combinație ‚inteligentă’ de infrastructuri și activități ale cetățenilor hotărâți, independenți și informați”. [1] Cele șase domenii propuse sunt *economia, mobilitatea, mediul, cetățenii, locuirea și guvernanta*.

1.2.1 Comunități inteligente

Modelul ideal de oraș inteligent este acela care dezvoltă instrumente și mecanisme automate de monitorizare a indicatorilor de calitate pentru domeniile amintite, respectiv sisteme de luare a deciziilor bazate pe date. De asemenea, cazul ideal este acela în care, prin instrumentele de oraș inteligent, dezvoltarea de inițiative într-unul dintre domeniile prioritare generează un impact pozitiv asupra celorlalte. Pentru a atinge acest deziderat, este esențială existența și cooperarea actorilor relevanți din sectorul economic, administrativ, academic și societatea civilă. Consolidarea unui astfel de parteneriat se lovește adesea de bariere umane, rezistență la schimbare, lipsa de încredere între participanți. Depășirea acestor blocaje se poate realiza cu ajutorul tehnologiei. Modelul propus este similar cu cel al Hub-urilor Digitale de Inovare [2], având un orchestrator și un parteneriat construit pe valori comune, sau pe instrumente tehnice și economice menite să creeze o cooperare de tip rețea în care membrii au roluri, oportunități și obligații egale. La nivelul orașelor sau comunităților mici și medii, rolul de orchestrator poate fi preluat de autoritatea locală, care devine facilitator al interacțiunii între ceilalți actori.

Cooperarea bazată pe Parteneriat Public-Privat-Populație (comunitate) (PPPP), în special în comunități mici și medii necesită identificarea unor nevoi și soluții comune,

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

În special în țări din spațiul sud-est european, unde atitudinea generală este, în general închisă cooperării, iar inovarea (deschisă) aproape inexistentă [3]. Pentru pornirea acestor tipuri de parteneriate, facilitatorul trebuie să identifice și să pună în practică un set de reguli și instrumente care să motiveze ceilalți participanți la procesul de digitizare prin inovare.

1.2.2 Dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi [4]. O comunitate durabilă este cea care își modelează sistemul economic și social astfel încât resursele naturale și sistemele de suport ale vieții să fie menținute.

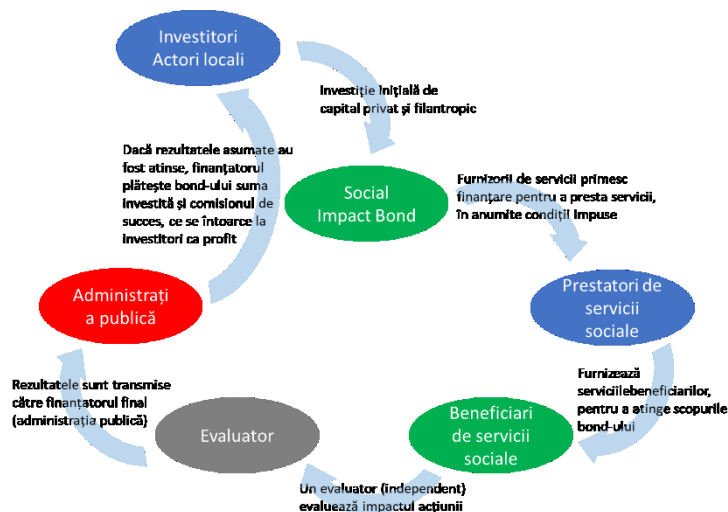
Dezvoltarea succesivă sau paralelă a principalelor direcții strategice ale orașelor inteligente ridică provocări în ceea ce privește integrarea măsurilor din domenii distincte (adesea gestionate de actori distincți). Adesea programele economice pun presiune asupra ecosistemelor de mediu, iar măsurile sociale afectează bugetele de investiții. Măsurile de mediu au impact asupra mobilității urbane, iar mobilitatea afectează direct condițiile de locuire. Guvernanța poate deveni orchestratorul care implementează strategiile de dezvoltare locală și asigură complementaritatea măsurilor luate de fiecare actor în parte.

La nivelul orchestratorului, provocarea este de identificare a acelor instrumente neutre care pot deveni autosustenabile și care permit atât utilizarea în cadrul unui domeniu unic, cât și facilita cooperarea trans-sectorială.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

1.2.3 Obligațiuni de impact social

Un alt model demn de luat în calcul este cel al Obligațiunilor de Impact Social (Social Impact Bonds – SIB), care presupune abordarea antreprenorială a unor probleme sociale. Ideal, un antreprenor identifică o problemă socială, pe care își propune să o rezolve. El

analizează costurile și resursele disponibile, și propune autorității locale un parteneriat pentru soluționarea problemei. În situația în care antreprenorul reușește să rezolve problema, el va primi un premiu – sumă de bani, semnificativ mai mică decât costurile actuale ale autorității locale alocate problematicii în discuție. Dacă planul de acțiune creat de antreprenor este bine dezvoltat, acesta poate înregistra profit, scăzând totodată costurile publice. În același timp, abordarea antreprenorială presupune asumarea de către antreprenor a unor riscuri (dacă nu atinge indicatorii propuși, nu îi vor fi rambursate costurile). [5]

1.2.4 Sisteme financiare locale

Comunitățile europene au căutat, în principal în perioade de criză economică sau financiară, mecanisme de încurajare și dezvoltare a ecosistemelor business locale. Primele astfel de acțiuni cu impact vizibil și real au avut loc acum aproximativ 100 ani, când, în baza teoriilor economice ale lui Silvio Gessel [6] au fost create multiple sisteme de monede alternative locale. Un exemplu de succes a fost orașul Worgl din

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Austria, care, în timpul mării crize economice din 1928-1930 era în pragul falimentului. Populația și micii comercianți erau reticenți în a-și cheltui micile economii, iar rata șomajului era extrem de ridicată, generând o circulație redusă a lichidităților financiare. Municipalitatea a creat un sistem local de monedă sprijinit de un depozit colateral în monedă reală. Spre deosebire de Schilling, moneda locală putea fi utilizată exclusiv în comunitate și, mai important, era denominată dacă nu era cheltuită în interval de 30 zile. Practic, cei care "economiseau" în monedă locală erau penalizați, asigurându-se astfel o dorință de cheltuire rapidă a încasărilor în monedă locală. Cu toate acestea, cetățenii și mediul de afaceri era interesat în acceptarea ei ca instrument de plată pentru că, pe de o parte o puteau utiliza pentru a își achiziționa materii prime sau alimente, pe de altă parte pentru că autoritatea locală condiționa contractele publice de acceptarea monedei. Astfel, economia din Worgl a cunoscut o perioadă caracterizată prin viteză ridicată a circulației monedei. Nu doar că datorită acestei monede locale a fost redusă semnificativ rata șomajului și repornită economia locală, dar, din dorința de a nu pierde monedă prin denominare, cetățenii au ajuns ca, pe lângă satisfacerea nevoilor curente, să își achite impozitele locale în avans. Experimentul s-a bucurat de recunoaștere internațională, însă a fost stopat de Banca Centrală a Austriei în momentul în care un număr mare de comunități locale au încercat replicarea lui.[7] Un experiment similar din Elveția aceleiași perioade a creat WIR, o monedă locală de succes pe termen lung, care a devenit între timp comodate la nivel internațional și este funcțională și azi, obținând licențe bancare. Deși aceasta și-a pierdut caracterul local, rămâne un exemplu de bune practici demn de a fi menționat. [8]

După Criza financiară din 2008-2009, comunitățile locale din Sardinia au creat *Sardex*, un sistem ce pornește de la mecanismul compensării directe, respectiv credit furnizor, pe care le extinde și le transformă într-un instrument pentru ecosistemul local (adresat, de această dată, doar persoanelor juridice). Companiile partenere au dreptul de a se "împrumuta" în *Sardex* și a își plăti furnizorii cu ajutorul acestei monede. În termen de

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

un an, fiecare entitate are obligația fie de a accepta plăți în Sardex egale cu suma împrumutată (păstrând astfel sistemul circular funcțional), fie de a rambursa suma împrumutată în EURO. [9]

Alte comunități locale au creat monede locale pentru a recompensa anumite atitudini civice, spre exemplu:

- Terekes, în Ghent, Belgia - recompense voluntariatul social
- BerkShares, în Massachutes, US, și Calgary Dollars, Calgary, Canada - recompensarea achizițiilor de la producători locali
- Bristol Pounds – Bristol, UK stimulează utilizarea energiei regenerabile
- WELL, internațional, stimulează mersul pe jos
- Mobilio, internațional, stimulează neutilizarea telefonului mobil la volan

Aceste modele au demonstrat că, prin construirea unor ecosisteme locale, obiectivele sociale, de mediu sau educație pot fi promovate și susținute de mediul economic, contribuind, totodată la îmbunătățirea relației administrației locale cu partenerii săi și, în același timp, contribuind la dezvoltarea celorlalte sectoare.

1.3 Concluzii

Nu există o rețetă unică funcțională pentru a transforma o comunitate într-o comunitate inteligentă. Specificul local, nevoile și oportunitățile diferite sunt cele care definesc modul în care o comunitate se poate dezvolta sustenabil. Stimularea inovării, și mai ales, a inovării deschise, este principalul liant al parteneriatelor locale. Încurajarea proceselor de co-creare, fie că e vorba de aspecte sociale, spații publice, ecosisteme de afaceri sau modele de protecție a mediului este unul din factorii de succes identificați în majoritatea orașelor inteligente. Abordările care pornesc de la tehnologie sunt, de obicei, nesustenabile.

Parteneriatul local între populație, societatea civilă, mediul economic, mediul academic și autoritatea locală presupune identificarea unor nevoi și priorități comune.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Dezvoltarea sentimentului de apartenență la un ecosistem și întărirea identității locale s-au dovedit, în repetate rânduri ca factori de succes în abordările inovatoare, alături de creșterea gradului de încredere în ceilalți "jucători".

Monedele locale (sau echivalent) au contribuit la accelerarea economiei locale și apariția de oportunități noi pentru toate domeniile de dezvoltare sustenabilă. Experimentele deschise, de tip laborator viu (living lab), încurajate de Comisia Europeană vor asigura finanțarea necesară pornirii unor astfel de parteneriate locale. Inovarea atrage după sine inovare, iar cooperarea trans-sectorială asigură mediul necesar dezvoltării experimentelor de succes pe termen mediu și lung.

Contribuția proiectului la reducerea efectelor negative, în ceea ce privește dimensiunea ecologică realizată și promovată în toate activitățile derulate, prin intermediul următoarelor acțiuni:

- **Includerea unor mesaje despre dezvoltarea durabilă pe materialele și documentele produse din cadrul proiectului;**
- **Reducerea și eficientizarea consumului de hârtie prin folosirea în procesul de comunicare a fișierelor în format electronic, în defavoarea imprimării documentelor pe suport de hârtie**
- **Arhivarea în format electronic a documentelor create în cadrul proiectului, în loc de tipărirea și arhivarea fizică a documentelor**
- **Întreaga corespondență electronică din cadrul proiectului va avea, în subsolul fiecărui mesaj de tip e-mail, un mesaj de forma: **PROTEJEAZĂ MEDIUL ÎNCONJURĂTOR – Tipăriți acest document doar dacă este necesar.****
- **Comunicarea în cadrul proiectului se va face în marea ei majoritate prin mijloace electronice. Acestea sunt de preferat documentelor**

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

www.poca.ro

scrise/tipărite

- **Toate echipamentele achiziționate respectă cerința unui consum eficient de energie electrică.**
- **Se reduce timpul necesar comunicării și soluționării actelor, astfel încât timpul de acces al echipamentelor este redus, de unde rezulta un consum mai mic de energie electrică.**

În plan economic, proiectul va reduce:

- **costurile cu energia electrică, printr-un consum eficient**
- **cheltuielile aferente achiziției de hârtie/toner/imprimante, necesare comunicării scrise/tipărite, prin înlocuirea acestora cu comunicarea electronică**
- **cheltuielile necesare deplasării fizice la ghișeu a cetățenilor în vederea comunicării scrise cu instituțiile beneficiare.**

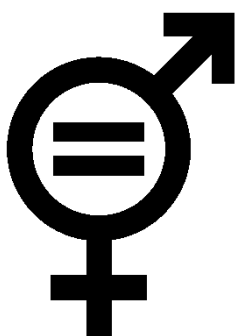
În plan social, prin acest proiect se dă posibilitatea de comunicare electronică pentru toate categoriile sociale de cetățeni/contribuabili, ducând la soluționarea mai rapidă a problemelor și la dezvoltarea sustenabilă a societății.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

2 Egalitate de șanse si de gen, nediscriminare si acceptarea diversității

2.1 Clarificări concept

Egalitatea de șanse (equal opportunities) este un concept din ce în ce mai des utilizat la nivel european și mondial, în încercarea de a oferi șanse egale tuturor participanților la viața economică și socială. În abordarea acestui obiectiv orizontal am ținut cont de legislația națională și europeană în materie de drepturile omului dar mai ales de cea specifică cu privire la șanse și oportunități egale.

Amintim astfel:

Conform art. 2, alin. 1 din Ordonanța de Urgență nr. 137/31.08.2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, Republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 99/08.02.2007 - prin **discriminare** se înțelege „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Egalitatea de șanse și combaterea discriminării sunt două procese cu o importanță deosebită la nivel comunitar și, implicit la nivel național.

Încă din anul 2000, Uniunea Europeană a adoptat două directive care interzic orice formă de discriminare, bazată pe rasă, etnie, religie, credințe, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală, iar Indeco Soft crede cu tărie în respectarea și implementarea

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

acestor principii. Aceste directive definesc cu acuratețe discriminarea directă sau indirectă și hărțuirea, respectiv

- Directiva 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocupare a forței de muncă
- Directiva 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică

„**Discriminare directă** se produce atunci când o persoană este tratată într-un mod mai puțin favorabil decât este, a fost sau va fi tratată într-o situație asemănătoare o altă persoană, pe baza unuia dintre motivele [...]” „de apartenență religioasă sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală” ⁴

„O **discriminare indirectă** se produce atunci când o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutră poate avea drept consecință un dezavantaj special pentru persoane de o anumită religie sau cu anumite convingeri, cu un anumit handicap, de o anumită vârstă sau de o anumită orientare sexuală, în raport cu altă persoană”, ori ”un criteriu sau o practică aparent neutre ar dezavantaja în special persoanele de un anumit sex, în raport cu persoanele de alt sex” ⁵

Principiul Egalității de Tratament presupune lipsa discriminării directe sau indirecte.

Egalitatea de șanse este conceptul conform căruia, toate ființele umane sunt libere să-

⁴ Directiva 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocupare a forței de muncă – articolul 2

⁵ Directiva 2000/78/CE și Directiva 2004/113/CE de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

și dezvolte capacitățile personale și să aleagă, fără limitări impuse de roluri stricte. Faptul că diferitele comportamente, aspirații și necesități ale persoanelor sunt luate în considerare, evaluate și încurajate în mod egal înseamnă că acestea se bucură de aceeași libertate de a-și realiza aspirațiile.

Hartuirea este orice comportament care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv, pe criteriu de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie sociala, convingeri, gen, orientare sexuala, apartenenta la o categorie defavorizata, varsta, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu.

Victimizarea este orice tratament advers, venit ca reactie la o plangere sau actiune in instanta sau la institutiile competente, cu privire la incalcarea principiului tratamentului egal si al nediscriminarii.

Dispozitia de a discrimina (ordinul de a discrimina) este considerata a fi tot o forma de discriminare si reprezintă un ordin primit de o persoana sau un grup de persoane de la o alta persoana sau grup de persoane pentru a discrimina.

Conform art 1, alin. 2 din Legea nr. 202/19.04.2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, Republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 150 din 01.03.2007 - **prin egalitate de șanse și de tratament între femei și bărbați** se înțelege „luarea în considerare a capacităților, nevoilor și aspirațiilor diferite ale persoanelor de sex masculin și, respectiv, feminin și tratamentul egal al acestora” . Conform art. 2, punctul b) și c) din Ordonanța de Urgență nr. 67/27.06.2007, prin principiul egalității de tratament se înțelege „lipsa oricărui tratament discriminatoriu, direct sau indirect, pe criteriul de sex, în special prin referirea la starea civilă sau familială”. Prin tratament discriminatoriu se înțelege „orice excludere, restricție ori diferență de tratament, direct sau indirect, între femei și bărbați”.

Egalitatea de șanse a evoluat în ultima perioadă devenind un concept mai larg care se referă nu doar la femei și bărbați dar și la relația cu alte grupuri dezavantajate dintr-o societate.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Așadar, prin egalitate de șanse înțelegem elaborarea unei strategii (a proiectului, aplicației, instituției), cu referire la femei, bărbați, persoane vulnerabile, persoane cu dizabilități etc, pentru a facilita accesul egal la informație și competiție. Astfel, *persoanele cu handicap* au drepturi egale și au dreptul la demnitate, egalitate de tratament, de viață independentă și de participarea deplină în societate. Activarea persoanelor cu handicap de a beneficia de aceste drepturi este principalul scop al UE ca strategie pe termen lung pentru includerea lor activă.

În timp ce egalitatea de șanse și de tratament semnifică nivelul egal de vizibilitate, autonomie, responsabilitate și participare a majorității și a minorității dezavantajate la și în toate sferele vieții publice, discriminarea reprezintă tratamentul diferențiat aplicat unei persoane în virtutea apartenenței, reale sau presupuse a acesteia la un anumit grup social. Putem vorbi de discriminare, atunci când o persoană este tratată „mai puțin favorabil” decât o altă persoană în aceeași situație

2.2 Exemple:

- Acordarea unui salariu mai mic unei persoane de sex feminin față de o persoană de sex masculin, deși desfășoară același tip de activitate și în aceleași condiții, încălcându-se principiul „la muncă egală salariu egal”;
- Refuzul de a angaja o persoană de sex feminin pe motiv că este gravidă sau are în îngrijire un copil;
- Imposibilitatea unei persoane în scaun cu roțile de a intra într-un imobil, deoarece nu sunt realizate amenajări corespunzătoare pentru accesul persoanelor cu handicap (de exemplu: scări prevăzute cu elemente de siguranță, rampe, uși, care să permită manevrarea fotoliului rulant, cu mânere care se apucă ușor și care sunt amplasate la o înălțime accesibilă, dispozitive și echipamente de deplasare);
- Interdicția, aplicată persoanelor de etnie rromă de a ocupa un loc de muncă sau de a intra în anumite spații publice: școli, spitale, biserici, etc.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

www.poca.ro

2.3 Legislație națională

1. Hotărârea nr. 319/08.03./2006, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 270/24.03.2006 - privind aprobarea Strategiei naționale pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru perioada 2006-2009 și a Planului general de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru perioada 2006-2009
2. Hotărârea nr. 1175/29.09.2005, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 919/14.10.2005 - privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap în perioada 2006-2013.
3. Legea nr. 202/19.04.2002, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 150/01.03.2007 - privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați
4. Ordonanța de urgență nr. 61/14.05.2008, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 385/21.05.2008 - privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii
5. Ordonanța de urgență nr. 96/14.10.2003 - privind protecția maternității la locurile de muncă.
6. Ordin nr. 286/29.08.2007, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 674/03.10.2007 - privind aprobarea Strategiei naționale de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a discriminării (2007-2013).
7. Hotărârea nr. 430/25.04.2001, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 252/16.05.2001 - privind aprobarea Strategiei Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor.
8. Hotărârea nr. 1273/07.12.2000, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 659/15.12.2000 - privind aprobarea Planului național de acțiune pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

9. Legea nr. 448/06.12.2006, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1/03.01.2008 - privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.
10. Ordinul nr. 383/06.06.2005, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 709/05.08.2005 - pentru aprobarea standardelor generale de calitate privind serviciile sociale și a modalității de evaluare a îndeplinirii acestora de către furnizori.
11. Ordonanța de urgență nr. 67/27.06.2007, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 443/29.06.2007 - privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în cadrul schemelor profesionale de securitate socială.
12. Ordonanța nr. 137/31.08.2000, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 99/08.02.2007 - privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
13. Normativul pentru Adaptarea Clădirilor Civile și Spațiului Urban Aferent la Exigentele Persoanelor cu Handicap – Indicativ: NP 051/2001, elaborat de IPCT SA și aprobat de Ministerul Lucrărilor Publice, Transportului și Locuinței (Ordinul 649/25.04.2001).

2.4 Concluzii

În ceea ce privește egalitatea de șanse, la implementarea proiectului s-a avut în vedere respectarea prevederilor legislative în vigoare, atât la nivel național, cât și la nivelul Comunității europene, cu privire la egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, dar și între diferitele categorii sociale de cetățeni/contribuabili. Nu sunt promovate deosebiri, excluderi, restricții sau preferințe, indiferent de: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute prin lege, în domeniul politic, economic, social, cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

În cadrul proiectului:

- **Accesul la facilitățile implementate este posibil: atât prin crearea unui cont de utilizator, dar și fără a crea un cont**
- **Facilitățile din cadrul proiectului sunt disponibile, în limita posibilităților, atât persoanelor care depun fizic acte, dar și celor care le depun electronic**
- **Accesul la proiect nu este restricționat de folosirea unui anumit dispozitiv. Accesul poate fi realizat de pe orice dispozitiv (calculator, laptop, telefon, tableta, etc.) care dispune de o conexiune la Internet.**
- **În cadrul interfeței cu utilizatorii, există o unealtă dedicată accesului pentru persoanele cu dizabilități**

3 Bibliografie

[1] [Professor Dr. Rudolf Giffinger and his European Smart Cities research group at the Centre of Regional Science of Vienna University of Technology](#)

[2] <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/digital-innovation-hubs>

[3] https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/innovation/regional_en

[4] https://ro.wikipedia.org/wiki/Dezvoltare_durabil%C4%83

[5] <https://golab.bsg.ox.ac.uk/the-basics/impact-bonds/>

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

www.poca.ro

[6]

https://books.google.ro/books?id=ARdSDwAAQBAJ&pg=PT73&lpg=PT73&dq=silvio+gesell+wir+experiment&source=bl&ots=zjVkJMZwcM3&sig=ACfU3U3tPQNNQ25g-msJ1nvLyZwEKxccHnw&hl=ro&sa=X&ved=2ahUKEwjD6PDyv5_qAhXJrIsKHdovDt4Q6AEwBXoECAoQAQ#v=onepage&q=silvio%20gesell%20wir%20experiment&f=false

[7] <https://mises.org/library/free-money-miracle>

[8] <https://wir.ch>

[9] <https://www.sardex.net/>

[10] <http://spire.city/index.php/publications/>

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Acest material a fost livrat în cadrul proiectului :
„Servicii electronice extinse pentru Municipiul Arad”
cod SIPOCA 1216
MySMIS 155162

Editorul materialului: Municipiul Arad

Data publicării: septembrie, 2023

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a
Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Materialul este gratuit.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

